ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Қўрғонтепа тумани

2024 йил 23 февраль

Судья: У.М.Бузурходжаев

Кўрғонтепа туманлараро иқтисодий суди, судья У.М.Бузурходжаев ёрдамчиси Я.М.Абдурахмоновнинг раислигида, судья суд котиблигида, Қўрғонтепа туман прокуратурасининг даъвогар - "Skorton tekstil" масъулияти чекланган жамияти манфаатида жавобгар- "Azizabonu durdonasi" фермер хўжалигидан 161 842 490 сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича Қўрғонтепа туман прокурорининг катта ёрдамчиси М.Эргашев, Ж.Махмудов, И.Нурдинов (ишончнома вакилларииштирокида, жавобгар рахбари А.Эргашева (паспорт асосида) иштирокида, Кўрғонтепа туманлараро иктисодий суди биносида ўтказилган очик суд мажлисида кўриб чикиб, суд куйидагиларни

аниклади:

Қўрғонтепа туман прокуратураси "Skorton tekstil" масъулияти чекланган жамияти(матнда "даъвогар" деб юритилади) манфаатида судга даъво ариза билан мурожаат қилиб, "Azizabonu durdonasi" фермер хўжалиги(матнда "жавобгар" деб юритилади)дан 161 842 490 сўм асосий қарзни ундиришни сўраган.

Суд мажлисида туман прокурори ёрдамчиси жавобгар шартнома бўйича мажбуриятларини лозим даражада бажармаганлиги сабабли даъвони тўлик қаноатлантириш ҳақида фикр билдирди.

Суд мажлисида даъвогар вакиллари даъвони қаноатлантириб, ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини жавобгар хисобидан ундиришни сўрашди.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар- фермер хўжалик рахбари даъвогар билан шартнома тузганлигини, хосилдорлиг ва экин майдони яхши бўлмаганлиги сабабли шартномада белгиланган махсулотни топширишни имкони бўлмаганлигини, иш бўйича қонуний қарор қабул қилишни сўради.

Суд, прокурор фикрини, даъвогар вакиллари ва жавобгар рахбарининг кўрсатмаларини, ишдаги мавжуд хамда такдим этилган хужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга кўра даъвони қаноатлантиришни лозим топади.

Зеро, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг (кейинги ўринларда матнда "ФК" деб юритилади) 8 ва 24-моддаларига кўра мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Ишдаги мавжуд хужжатлардан аниқланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2022 йил 25 мартда №145-сонли пахта хом ашёси ва уруғлик харид қилиш бўйича шартнома тузилган.

Шартноманинг 1.1-бандида жавобгар 2022 йил хосили учун 27,0 гектар ер майдонида "Андижон-36" навли, 111,2 тонна пахта хом ашёсини етказиб беришни ўз зиммасига олган.

Даъвогар 2022 йил пахта ҳосилини етиштириш харажатлари учун жами 533 028 337 сўмлик бўнак пули, уруғлик, минерал ўғитлар, техника хизмати тўлаб берилган, етказиб берилган ва хизматлар кўрсатилган.

Жавобгар эса 2022 йил хосили учун 33679 кг 1 нав, 4329 кг 2 нав, , 571 кг 4 нав жами 38579 кг 372 059 153 сўмлик пахта хом ашёсини электрон хисобфактуралар асосида етказиб берган.

Бундан кўринадики, жавобгар шартнома бўйича 109200 кг пахта хом ашёсини етказиб бериши лозим бўлса-да, бирок жавобгар 38579 кг пахта хом ашёси етказиб бериб, 70621 кг пахта хом ашёсини кам топширгани холда, шартноманинг 1,1-бандида белгиланган мажбуриятларини бажармаганлиги натижасида 161 842 490 сўм қарздорлик вужудга келган.

Шу сабабли Қўрғонтепа туман прокуратураси даъвогар манфаатини кўзлаб судга даъво ариза билан мурожаат қилиб, жавобгардан 161 842 490 сўм асосий қарзни ундиришни сўраган.

Мазкур ҳолатда тарафларнинг мажбуриятлари контрактация(фьючерс) шартномасидан келиб чиққан.

ФКнинг 466-моддасига кўра қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи ўстирилган(ишлаб чиқарилган) қишлоқ хўжалиги маҳсулотини тайёрловчига контрактация шартномасида назарда тутилган миқдор ва ассортиментда топшириши шарт.

Демак, жавобгарнинг даъвогар олдидаги 2022 йил пахта хосилидан бўлган қарздорлиги 161 842 490 сўмни ташкил этади. Ушбу холат тарафлар ўртасида тузилган солиштирма далолатнома билан ўз исботини топган.

Мазкур ҳолатда даъвогарнинг даъво талаби асосли ва уни ҳаноатлантириш лозим бўлади.

Суд ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини ундириш масаласини ўрганиб чиқиб, даъво талаби қаноатлантирилганлигини инобатга олиб, ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини жавобгардан ундиришни лозим топади.

"Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг иловаси, 2-банди, а)-кичик бандига мувофик, иктисодий судларга бериладиган мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво бахосининг 2 фоизи микдорида давлат божи ундирилиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддаси биринчи қисмига кўра суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Суд, юқорида қайд этилган ҳолатлардан келиб чиқиб, даъвогарнинг даъвосини қаноатлантиришни, жавобгар- "Azizabonu durdonasi" фермер ҳўжалиги ҳисобидан даъвогар- "Skorton tekstil" масъулияти чекланган жамияти фойдасига 161 842 490 сўм асосий қарз, 34 000 сўм почта ҳаражати, республика бюджетига 3 236 849,8 сўм давлат божи ундиришни лозим топади.

Бинобарин суд, Ўзбекистон Республикаси Фукаролик кодексининг 8, 234, 324, 326, 333, 466-моддаларига асосланиб, Ўзбекистон Республикаси Иктисодий процессуал кодексининг 118, 176-180, 186-моддаларини кўллаб,

карор килди:

даъвогарнинг даъво талаби қаноатлантирилсин.

Жавобгар- "Azizabonu durdonasi" фермер хўжалиги хисобидан:

- даъвогар- "Skorton tekstil" масъулияти чекланган жамияти фойдасига 161 842 490 сўм асосий қарз, 34 000 сўм почта харажати;
 - Республика бюджетига 3 236 849,8 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақалари берилсин.

Мазкур ҳал ҳилув ҳароридан норози тараф Қўргонтепа туманлараро иҳтисодий суди орҳали Андижон вилоят судига бир ойлик муддатда апелляция, ҳонуний кучга киргач кассация тартибида шикоят(протест) келтириш мумкин.

Раислик этувчи, судья

У.М.Бузурходжаев

